

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

D[omi]nica intra oct[em] natiuitatis d[omi]ni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

Dñica infra oct. natiuitatis dñi.

et tunc dicitur quod etiam dictum euangelium est verum ad istum intellectum. scilicet quod positus est in ruinam multorum. non quod dicto aut facto suo minus recto prebuerit occasionem ruine alicui. sed quod ex doctrina et operibus sanctis suis multi mali ex malicia sua occasionez receperunt ruine. Huius sancti Thomas. *2° 2^a q. 2. ar. 3. q. 2. ad primum* inquit. quia aliqui ex factis vel dictis christi sumserunt occasionem ruine. dicitur esse positus in ruinam et in scandalum. non quod ipse dederit aliquam vel modicam occasionem ruine. Unde non legitur quod aliquos scandalizauit. sed quod aliqui ex dictis vel factis eius scandalizati sunt. **A**d rationes in oppositum. Ad primam respondeo negando primam. Et ad probationem dicimus. quod beatus concipimus quod christus non est positus in ruinam. quod ipse dederit occasionem ruine alicui. unde neminem scandalizasse legitur. ut dictum est. sed bene modo exposito. **A**d secundam respondetur. quod ratio precedit. quod non sit positus in ruinam sicut prebuit occasionem ruine. **A**d tertiam respondetur eodem modo. **A**d quartam respondeo negando minorem. Christus enim nulli dedit occasionem ruine. nec causa fuit peccati. Pro quo notandum quod duplex est occasio scilicet data et accepta. Dicitur autem occasio data. quod fit aliquid opus minus rectum. ex quo per exemplum alii prouocantur ad peccandum. Si autem aliquis facit opus rectum et alii inde prouocentur ad

peccandum non erit occasio data: sed accepta. et talis fuit occasio phariseorum qui scandalizabant de doctrina christi. Et sic etiam intelligenda sunt illa que inducuntur de Isa. viij. Et. s. petri. ij. Unde sanctus thomas dicit i. iij. *(ubi supra. q. 1. ar. 1. ad. 5.)* quod christus non dicitur petra scandalum quod per se fuerit scandalum causa. quod ipse non dedit alicui occasionem scandalum. sed dicitur in petram scandalum. ita quod prepositio in. non ordinem cause sed consecutionem importat: quia ex his que christus fecit persecutum est scandalum indeorum. **Hec ille.**

Secundam questionem qua queritur. utrum beata maria ita gladio compassionis mortis christi fuerit per fossa. ut vere martyr possit appellari. sic proceditur. et videtur quod sic. **P**rimo sic. dicit hieronymus. in ser. de assumptione beate virginis marie. Recte dixerim dei genitricis virgo et martyr fuit. quod uis in pace vitam finierit. **S**ecundo sic. dicit Gregorius. Jure enim plusquam martyr est qui nimio amore vulnerata testis extitit salutis. et pro merito in animo cruciatum sustinuit passionis. **T**ertio sic. dicit bernardus. Longe eam plusquam martyrem censem in qua passionis sensum compassionis superauit affectus. **Q**uarto. idem

bernardus super illud. In plenitudine sanctorum detentio mea. Merito in plenitudine sanctorum detentio eius erat cui nec puritas angelorum. nec fides defuit patriarcharum. nec spiritus prophetarum. nec apostolorum zelus. nec constantia martyrum. nec sobrietas confessorum. nec castitas virginum. nec conjugatorum fecunditas. ergo videtur quod beata virgo habuit omnes proprietates grauitas aliorum sanctorum. ergo martyr dicenda est. In oppositu autem arguitur sic. Vox est de ratione martyris. Unde martinus in quodam sermone dicit de martyre. quod vincit pro christo moriendo qui vinceret sine fine viuendo. sed beata virgo non sustinuit pro christo mortem. ergo non est dicenda martyr. Vincentius dicit enim ambrosius tractans hoc euangelium. Nec historia nec littera docent beatam mariam gladio vitam finiuisse. Respondeo dicendum iuxta sanctum thomam in. 2. 2. (q. 124. ar. 4.) quod de martyrio loqui possumus dupliciter. Uno modo secundum perfectam eius rationem. et sic de ratione martyris est mortem sustinere actu pro nomine christi. Istud patet sic. Martyr dicitur quasi testis fidei christiane per quas nobis visibilia propter inuisibilia continentia proponuntur. ut dicitur ad hebraeos. 11. Ad martyrium ergo pertinet ut homo testificet fidei. se opere ostendens cuncta presentia continere. ut ad futura inuisibilia bona perueniat.

quod dicitur autem hominis in hac vita remanet vita corporalis nondum opere se ostendit temporalia cuncta despiciere. Consequenter enim homines et consanguineos et omnia bona possessa retinere. et etiam dolores corporis pati ut vitam conservent. Unde et sathan contra iob induxit. Pelle pro pelle et cuncta que habet dabit homo pro anima sua. id est pro vita corporali. Et ideo ad perfectam rationem martyris requiritur quod aliquis mortem sustineat. et hoc modo beata virgo non fuit vere martyr cum vitam gladio non finierit. Secundo modo possumus loqui de martyrio secundum quandam similitudinem. Unde isidorus in libro etymologico dicit. Duo sunt genera martyris. unum in aperta passione. alterum in occultata animi virtute. Et hoc modo beata virgo propter inmensam amorem eius ad christum in passione christi martyr dicitur fuisse. (3. par. q. 21. ar. 4. ad. 2.) Unde augustinus in sermone quodam de ea ita dicit. Maria quia mente passa est. plus quam martyr fuit. nimirum quia eius dilectio amplius fortis quam mors. quam mortem christi suam fecit. hec ille. Ad rationes in oppositu respondet quod ut dicit sanctus thomas. tam in secunda sede quam in quarta. (dist. 49. q. 5. ar. 3. q. 2.) omnes auctoritates ille sanctorum intelligende sunt de martyrio secundum quandam similitudinem. Ad rationem ultimam respondetur eodem modo. quod procedit de martyrio dicto secundum similitudinem.